

ASIA

Päätös ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesta ilmoituksesta, joka koskee pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista.

Ilmoituksen tekijä

Valio Oy
Meijerintie 1
80100 Joensuu

Puhdistettavan alueen sijainti

Puhdistettava alue sijaitsee Joensuun kaupungissa kiinteistöllä, jonka tunnus on 167-013-1312-0001. Kohteen lähin katuosoite on Meijerintie 1.

Kiinteistön omistaja

Valio Oy
Maijeritie 6
00370 Helsinki

Asian vireilletulo, vireilletulon peruste sekä viranomaisen toimivalta

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus alueelliselle elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskukselle. Ilmoitus on tehtävä hyvissä ajoin, kuitenkin viimeistään 45 vuorokautta ennen puhdistamisen kannalta olennaisen työvaiheen aloittamista.

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta vastaanotettiin Pohjois-Karjalan ELY-keskuksessa 23.5.2025. Ilmoituksen täydennys vastaanotettiin ELY-keskuksessa 26.5.2025.

Aiemmat viranomaispäätökset ja lausunnot

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ole antanut aiemmin päätöksiä tai lausuntoja nyt puheena olevan kohteen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta.

Tutkimus- ja suunnitelma-asiakirjat

Ilmoitus pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta liitteineen, 23.5.2025, Valio Oy.

Pilaantuneen maaperän puhdistussuunnitelma, Meijerintie 1, Valio Oy, 26.5.2025, Envineer Oy.

Puhdistettava alue

Alueen toimintahistoria ja pilaantumisen vaaraa aiheuttaneet toiminnot ja tapahtumat

Ilmoituksessa kerrotaan, että kohdealueella tai sen välittömässä läheisyydessä ei ole tiedossa maaperän pilaantuneisuutta aiheuttanutta toimintaa. Kohdekiinteistön pohjoispuolisella kiinteistöllä on harjoitettu polttoaineiden varastotoimintaa. Kyseisen alueen maaperä on tutkittu ja maaperän pilaantuneisuus rajattu vuonna 2024. Vanhojen ilmakuvien perusteella rakennusalueella on 1950–1980-luvuilla sijainnut rakennuksia, joita on tiettävästi käytetty VR:n majoitus- ja varastotiloina. Ennen 1950-lukua alue on ilmakuvien perusteella ollut peltoa. Tarkempia tietoja toimintahistoriasta ei ole saatavilla.

Alueen ja lähiympäristön nykyinen ja tuleva käyttö

Ilmoituksen mukaan kohde sijoittuu voimassa olevassa asemakaavassa teollisuusrakennusten korttelialueelle (TT-1). Kiinteistöllä harjoitetaan elintarvikkeiden tuotantoa (juustola). Kiinteistön pohjoispuolella on Valion Joensuun tehtaan muita toimintoja. Kiinteistön itä- ja eteläpuoli ovat kaupungin katualueita ja länsipuoli rata-alueita. Kohtaan, jossa maaperän pilaantuneisuutta esiintyy, on tarkoitus rakentaa uusi jätevesiviemäri.

Alueen maaperä- sekä pohja- ja pintavesitiedot

Maaperätiedot

Ilmoituksen mukaan alueen perusmaalaji on tiivis moreenia (savi). Havaittu maaperän pilaantuneisuus sijoittuu vanhan rakennuksen kohdalle saviseen perusmaahan kaivettuun monttuun, jossa täyttöaineiksina on käytetty hiekkaa ja vastaavia mineraalimaa-aineksia.

Pohja- ja pintavesitiedot

Ilmoituksessa kerrotaan, että lähimmälle luokitellulle pohjavesialueelle on etäisyyttä noin 3,5 km (koilliseen).

Lähin pintavesistö on kaivualueelta noin 400 metrin päässä lännessä ja pohjoisessa sijaitseva Pielisjoki.

Rakennusalueella havaittiin vähäisiä määriä pohja/orsivettä lähellä saviseen maahan kaivetun montun pohjan tasoa.

Haitta-aineita koskevat tiedot

Alueella tehty maaperä-, pohja- ja pintavesitutkimukset

Envineer Oy on tehnyt alueella alustavia tutkimuksia 19.5.2025. Tutkimuksien yhteydessä kaivualueelta tehtyjen aistinvaraisten

havaintojen perusteella maaperässä esiintyy kohonneina pitoisuuksina öljytuotteita ja/tai kreosoottiöljyä. Laboratorionäytteessä todettiin sekä öljyhiilivetyjä että PAH-yhdisteitä.

Maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve

Ilmoituksessa kerrotaan, että kohteessa tehtyjen havaintojen ja tutkimusten perusteella maaperä on paikallisesti pilaantunut öljyhiilivedyillä ja PAH-yhdisteillä. Vaikka laboratorionäytteessä öljyhiilivetyjen ja PAH-yhdisteiden pitoisuudet alittivat alemmat ohjearvot, aistinvaraisten havaintojen perusteella maaperässä esiintyy myös ohjearvot ylittäviä hiilivetypitoisuuksia. Maaperässä esiintyvistä haitta-aineista ei arvioida aiheutuvan välitöntä terveys- tai ympäristöhaittaa, mutta pilaantuneelle alueelle on tulossa uutta kunnallistekniikkaa, jolle hiilivedyt voivat aiheuttaa fyysistä haittaa (esim. syöpymät). Lisäksi kunnallisteknisten rakenteiden arinat voivat muodostaa haitta-aineille kulkeutumisreitit ympäristöön.

Ilmoituksessa on arvioitu pilaantuneen alueen pinta-alan olevan noin 200 m² ja sieltä kertyvän pilaantuneen maa-aineksen määrän olevan noin 200 m³.

Esitetty puhdistussuunnitelma

Puhdistustavoitteet

Ilmoituksessa ja sen liitteenä olevassa maaperän puhdistussuunnitelmassa kerrotaan, että kohteessa tehdyn selvityksen perusteella rakennusalueella esiintyy hiilivedyillä pilaantuneita maa-aineksia, jotka voivat aiheuttaa haittaa alueelle rakennettaville kunnallisteknisille ja muille rakenteille ja jotka voivat levitä ympäristöön aiheuttaen näin mahdollisesti ympäristö- tai terveyshaittaa. Maaperän puhdistuksen tavoitteena on alentaa kohteessa todettuja haitta-ainepitoisuuksia siten, että riski rakenteille aiheutuville haitoille sekä ympäristö- ja terveyshaitoille saadaan poistettua. Samalla poistetaan edellytykset haitta-aineiden leviämiselle ympäristöön. Kohde on teollisuuskäyttöön kaavoitettua aluetta, mutta sitä käytetään elintarvikkeiden tuotantoon. Tällä perusteella puhdistuksen tavoitteeksi esitetään haitta-aineiden pitoisuuksien alentamista siten, että ne alittavat valtioneuvoston asetuksen 214/2007 (ns. PIMA-asetus) mukaiset alemmat ohjearvot. Mikäli tavoitetta ei esimerkiksi kaivuteknisin perustein tai muusta vastaavasta syystä kohtuullisilla toimenpiteillä saavuteta, tarkastellaan jatkotoimenpiteiden tarvetta tilanteesta laadittavan tiskitarkastelun perusteella.

Puhdistusmenetelmät ja niiden valintaperusteet

Ilmoituksen ja sen liitteenä olevan maaperän puhdistussuunnitelman mukaan kohteessa ei ole ympäristöön tai rakenteisiin tai pilaantuneiden maiden ominaisuuksiin tai sijaintiin liittyviä erityispiirteitä. Kohteessa on käynnissä maanrakennustyöt ja maaperää kaivetaan joka tapauksessa.

Näin ollen maaperän puhdistus on luonteva toteuttaa massanvaihdoilla, jossa pilaantuneet maat poistetaan ja korvataan pilaantumattomilla maa-aineksilla. Toimenpide on nopea ja kohteen maaperän pitoisuuksien alentamisen kannalta tehokas.

Puhdistustyön toteuttaminen

Ilmoituksen ja sen liitteenä olevan maaperä puhdistussuunnitelman mukaan pilaantunut maaperä puhdistetaan massanvaihdoilla rakentamisen vaatimassa laajuudessa. Pilaantuneet maat toimitetaan luvanvaraiseen vastaanottopaikkaan ja korvataan pilaantumattomalla maa-aineksella.

Kaivutyöt toteutetaan siten, että pilaantuneet ja pilaantumattomat maat lajitellaan erilleen. Pilaantuneet maat sijaitsevat vanhan rakennuksen kohdalla, saviin perusmaahan kaivetussa syvennyksessä. Pilaantuneiden maiden kaivu tehdään ensisijaisesti aistinvaraisten havaintojen perusteella (pilaantuneelta näyttävä ja haiseva maa poistetaan), jolloin kaivu saadaan tehtyä tehokkaasti. Näytteitä kaivumaista otetaan ja analyysjä tehdään vastaanottopaikan edellytysten mukaan. Kaivua rajaavat ja tarkentavat havainnot ja näytteenotot tehdään kaivannon saviin pohjasta ja reunamilta, ja kaivantoa syvennetään ja/tai levennetään niiltä osin kuin tavoitetason ylittäviä pitoisuuksia havaitaan.

Pilaantumattomat kaivumaat läjitetään omalle kasalleen ja ne hyödynnetään soveltuvilta osin kaivun alueen entisöinnissä myöhemmin. Pilaantuneeksi luokiteltavat maa-ainekset pyritään lastaamaan suoraan kuorma-auton lavalle ilman välivarastointia. Kaivusyvyyden arvioidaan syvimmillään olevan noin 3 metriä maan pinnan tasosta. Kaivu- ja kuljetuskaluston reitit suunnitellaan siten, etteivät haitta-aineet leviä puhdistustyömaan ulkopuolelle. Toiminnot ja työtavat järjestetään siten, että maa-ainesten ylimääräisiltä siirroilta ja välivarastoinneilta vältytään, huomioiden kuitenkin ympäristötekniikan valvojan toteuttamat mittaukset sekä maa-ainesten jaottelun pilaantumattomiksi ja pilaantuneiksi luokiteltaviin.

Alueen maaperässä olevat vanhat rakenteet poistetaan ja toimitetaan asianmukaiseen käsittelyyn niiltä osin kuin alueen uudisrakentaminen tai pilaantuneiden maiden poistaminen sitä edellyttää.

Jätteiden ja kaivettujen maa-ainesten käsittely ja hyödyntäminen

Maa-ainesten käsittely ja kuljetus

Ilmoituksen mukaan kaivetut pilaantuneet maa-ainekset kuljetetaan kuormat peitettyinä ao. luvan omaavaan vastaanottopaikkaan käsiteltäväksi ja loppusijoitettavaksi. Pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksessa huomioidaan jätelain (646/2011, ja sen muutos 714/2021) edellyttämät vaatimukset ja maa-ainesten kuljetukseen käytetään vain sellaisia yrityksiä, jotka on hyväksytty jätehuoltorekisteriin.

Lähtökohtaisesti kuljetuksissa käytetään sähköistä siirtoasiakirjajärjestelmää. Vaihtoehtoisesti kuormien mukana toimitetaan ympäristötekni- sen valvojan laatimat, jätelain (741/2021) 121 §:n mukaiset siirtoasiakirjat (2 kpl/kuorma). Maa-ainesten kuljetuksista tehdään ilmoitus ympäristöhallinnon SIIRTO-rekisteriin.

Pilaantuneeksi luokiteltavat maa-ainekset pyritään lastaamaan suoraan kuorma-auton lavalle ilman välivarastointia.

Vesien käsittely

Ilmoituksessa kerrotaan, että tehtyjen havaintojen mukaan kaivantoon kertyy vähäisessä määrin vettä. Kaivantoon mahdollisesti kertyvä vähäinen vesimäärä poistetaan pilaantuneiden kaivumaiden mukana (jos veden havaitaan tai epäillään sisältävän hiilivetyjä). Jos vettä kertyy kaivantoon siinä määrin, että se haittaa kaivutyötä, poistetaan vesi kaivannosta pumpaamalla hulevesiviemäriin tai viemäriin. Tällöin veden hiilivetypitoisuus tutkitaan ja veden johtaminen viemäriin hyväksytetään viemärin haltijalta ennen pumppaamista. Hulevesiviemäriin mahdollisesti johdettavan veden öljyhiilivetyjen enimmäispitoisuus on lähtökohtaisesti 5 mg/l, joka on yleisesti käytössä oleva I-luokan öljynerottimesta poistuvan veden suurin sallittu öljypitoisuus. Mikäli tarve veden poistamiseen on kiireinen, öljyinen vesi voidaan poistaa ja toimittaa käsittelyyn myös imuautolla.

Puhdistustöiden valvonta, seuranta ja tarkkailu

Ilmoituksessa kerrotaan, että pilaantuneiden maiden kaivutyötä ohjaa ympäristötekni- nen asiantuntija, jonka havaintojen ja näytteenottojen perusteella toteutetaan maa-ainesten kaivu sekä lajittelu pilaantuneisiin ja pilaantumattomiin jakeisiin. Valvoja ohjaa pilaantuneet maat oikeaan vastaanotto- paikkaan ja järjestää maa-ainesten kuljetuksille tarvittavat siirtoasiakirjat. Valvoja toteaa kaivurajat ja todentaa jäännöspitoisuudet näytteenotoilla ja kyseisille haitta-aineille soveltuvilla kenttä- ja laboratorioanalyysillä.

Kaivualueet ja kaivetut sekä mahdolliset hyödynnettävät maat dokumentoidaan ja esitetään työstä laadittavassa loppuraportissa.

Maaperänäytteiden hiilivetypitoisuuksia seurataan aistinvaraisin havainnoin, fotoionisaattorimittarilla (PID) ja/tai kenttäanalyysillä (esim. PetroFLAG). Kenttäanalyysien tuloksista n. 10 % varmennetaan laboratorioanalyysin. Maaperän jäännöspitoisuudet määritetään kaivannon pohjalta ja seinämiltä otetuista näytteistä laboratoriossa. Näytteet otetaan edustavalla tiheydellä siten, että jokaisen seinän ja pohjan osan keskimääräinen pitoisuus tulee selvitettyä.

Laboratorioanalyysissa maanäytteistä määritetään vähintään öljyhiilivetyjakeiden ($>C_{10}-C_{40}$) ja PAH-yhdisteiden pitoisuus.

Puhdistustyö päättyy, kun kaikki haitta-aineita yli tavoitetason sisältävät pilaantuneet maa-ainekset on poistettu tai muuten todetaan saavutetun tilanteen olevan sellainen, ettei siitä aiheudu haittaa rakenteille, ympäristölle tai terveydelle.

Puhdistamisen terveys- ja ympäristövaikutukset ja niiden ehkäisy

Ilmoituksen mukaan puhdistus vastaa valvojanohjeiden mukaan toteutettuna normaalia maanrakennustyötä, eikä siitä aiheudu poikkeavia ympäristövaikutuksia.

Ulkopuolisten pääsy työmaa-alueelle estetään. Tarvittaessa kaivettavaa maata kustutetaan pölyämisen estämiseksi. Haitta-aineiden leviäminen ympäristöön vältetään estämällä autojen tarpeeton liikkuminen pilaantuneella alueella ja peittämällä kuormat. Pilaantuneeksi luokiteltavien maa-ainesten kaivutyö toteutetaan siten, että maa-aineksia ei levitetä kaivun aikana puhtaalle alueelle. Kaivantoihin mahdollisesti kertyvää öljyistä vettä ei johdeta puhdistamattomana maastoon.

Kaivutyössä noudatetaan normaaleja maanrakennustyön työturvallisuus- ja työsuojeluohjeita, huomioiden mm. kaivantojen reunojen riittävä luiskaus. Työsuojelun kannalta huomioitava on maaperässä esiintyvän haitta-aineen (hiilivedyt) haihtuvuus, jonka vuoksi oleskelua kaivannossa ja kaivun välittömässä läheisyydessä tulee välttää. Tarvittaessa (esimerkiksi näytteenottaja kaivannosta näytettä ottaessaan) käytetään hengityssuojainta, joka on varustettu A2P3-suodattimella.

Varautuminen poikkeuksellisiin tilanteisiin

Ilmoituksessa kerrotaan, että pilaantuneen maaperän puhdistustoimenpiteiden aikana saattaa ilmetä odottamattomia tilanteita. Lieviä työtapaturmia varten työmaalle varataan ensiapuvälineet. Työmaalla pidetään näkyvillä yleiset hälytysnumerot.

Ympäristötekkinen valvoja seuraa koko työn ajan työmaalta mahdollisesti löytyviä uusia haitta-aineita, maanalaisia rakenteita tai muuta normaalista poikkeavaa. Jos tällaisia löytyy, asiasta informoidaan välittömästi tilaajaa ja ympäristöviranomaisia. Mahdollisista toimenpiteistä neuvotellaan heidän kanssaan.

Raportointi

Kirjanpito

Ilmoituksessa ja sen liitteenä olevan maaperän puhdistussuunnitelman mukaan puhdistuksen ympäristötekkinen valvoja pitää kirjaa kohteesta kaivetuista ja pois kuljetetuista maa-aineksista, pitoisuuksista, sijoituspaikoista, ajankohdista sekä muista maaperän puhdistukseen

liittyvistä toimenpiteistä. Kirjanpito pidetään ajan tasalla ja viranomaisten saatavilla työmaalla puhdistuksen aikana.

Loppuraportti

Ilmoituksen liitteenä olevan maaperän puhdistussuunnitelman mukaan pilaantuneen maaperän puhdistustoimenpiteistä tehdään loppuraportti, joka toimitetaan Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Joensuun kaupungin ympäristöviranomaiselle työn päättymisen jälkeen. Loppuraportissa kuvataan puhdistustyöhön liittyvien toimenpiteiden lisäksi saavutettu lopputulos.

Puhdistamistyön aikataulu

Ilmoituksen mukaan puhdistustyö toteutetaan massanvaihtona kesän 2025 aikana rakentamisen vaatimassa aikataulussa ja laajuudessa. Puhdistustoimenpiteiden arvioitu kesto on noin 2–3 työpäivää.

Kiinteistön omistajan kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus ei ole pyytänyt kiinteistön omistajalta erikseen kannanottoa nyt puheena olevasta pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevasta ilmoituksesta. Koska kiinteistön omistaja on sama taho kuin ilmoittaja, katsoo Pohjois-Karjalan ELY-keskus, että tämä on tietoinen maaperän ja pohjaveden puhdistamisesta nyt puheena olevalla kiinteistöllä.

Kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen kuuleminen

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on pyytänyt 26.5.2025 sähköpostitse kannanottoa Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselta nyt puheena olevasta pilaantuneen maaperän puhdistamista koskevasta ilmoituksesta.

Joensuun kaupungin ympäristötoimi on 26.5.2025 sähköpostitse antamassaan kannanotossaan todennut, että Joensuun ympäristönsuojelu ei katso tarpeelliseksi antaa lausuntoa Valio Oy:n pilaantuneen maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevasta ilmoituksesta. Puhdistustoimenpiteiden päättymisen jälkeen loppuraportti pyydetään toimittamaan tiedoksi Joensuun ympäristönsuojeluun ymparistonsuoje@joensuu.fi.

Viranomaisen ratkaisu

Pohjois-Karjalan ELY-keskus on tarkastanut Joensuun kaupungissa sijaitsevan kiinteistön 167-013-1312-0001 maaperän ja pohjaveden puhdistamista koskevan ilmoituksen ja hyväksyy sen seuraavin määräyksin:

Puhdistustavoitteet

1. Toimenpidealue tulee puhdistaa ilmoitukseen ja riskinarviointiin perustuen sellaiseen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle.

Toimenpidealueelta on poistettava ilmoitukseen perustuen maa-ainekset, joissa haitallisten aineiden edustavat pitoisuudet ylittävät maaperän puhdistussuunnitelmassa esitetyt puhtaustavoitteet.

2. Työn aikana on pidettävä kirjaa maaperänäytteenotosta, eri käsittelypaikkoihin toimitettavien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista ja määristä sekä puhdistettavalla alueella hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksista, määristä ja hyödyntämispaikoista.

Alueen yleinen hoito ja järjestys

3. Puhdistettava alue on tarvittaessa aidattava ja varustettava pilaantuneen maaperän puhdistuksesta kertovin kyltein.
4. Pilaantuneen maa-aineksen kaivu, lastaus ja muut puhdistukseen liittyvät työvaiheet on suunniteltava ja toteutettava siten, että pilaantunutta maa-ainesta ei leviä ympäristöön. Puhdistustyön aikana on huolehdittava, ettei puhdistamisesta aiheudu haittaa tai vaaraa alueella tai sen lähistöllä oleskeleville, eikä muuta terveys- tai ympäristöriskiä.

Maa-ainesten käsittely ja varastointi

5. Poistettavat pilaantuneet ja/tai jätteensekaiset maa-ainekset sekä kohonneita haitta-ainepitoisuuksia sisältävät maa-ainekset, joita ei hyödynnetä määräyksen 9 mukaisesti, on toimitettava ominaisuuksiensa mukaisesti ensisijaisesti hyödynnettäviksi ja toissijaisesti loppukäsiteltäviksi vastaanottopaikkaan, jolla on lupa vastaanottaa kyseisiä maa-aineita.
6. Kaivetut pilaantumattomat maa-ainekset ja eri tavoin pilaantuneet tai eri tavalla käsiteltävät maa-ainekset pidetään erillään kaivun, lastaamisen, mahdollisen välivarastoinnin ja kuljetuksen aikana.
7. Kaivettuja maa-aineita voidaan tarvittaessa välivarastoida lyhytaikaisesti alueella, jonka puhdistamisesta ilmoitus on tehty. Välivarastointi on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu haitta-aineiden kulkeutumista eikä muutakaan ympäristön pilaantumista. Voimakkaasti haitta-aineilta haisevien maa-ainesten välivarastointia alueella on vältettävä. Pohjois-Karjalan ELY-keskus voi tarvittaessa antaa määräyksiä maa-ainesten peittämisestä tai muista tarvittavista toimenpiteistä.
8. Mikäli välivarastointi toteutetaan päällystämättömällä alueella, on alueen maaperän pintakerroksen pilaantumattomuus varmistettava edustavalla näytteenotolla välivarastoinnin päätyttyä.

Kaivettujen maa-ainesten hyötykäyttö

9. Puhdistettavalla alueella voidaan hyödyntää kaivettavia maa-aineita, joiden haitta-ainepitoisuus ei ylitä määräyksen 1 mukaisia

pitoisuustasoja. Hyötykäytettäviä maa-aineksia ei saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen.

10. Hyödynnettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää edustavan näytteenoton avulla ennen maa-ainesten hyödyntämistä.
11. Hyötykäytettyjen maa-ainesten haitta-ainepitoisuudet ja hyödyntämispaikat on dokumentoitava. Selvitys maa-ainesten hyötykäytöstä on liitettävä määräyksessä 18 edellytettyyn loppuraporttiin.

Maa-ainesten kuljettaminen

12. Jätteen saa antaa kuljetettavaksi vain jätehuoltorekisteriin hyväksytylle toiminnanharjoittajalle. Pilaantunut maa-aines ja jäteaines on peitettävä kuljetuksen ajaksi ja liikenne on toteutettava siten, ettei siitä aiheudu pöly- tai meluhaittoja. Lisäksi pilaantuneiden maa-ainesten kuljetuksista on laadittava sähköiset siirtoasiakirjat, joista tulee ilmetä jätelain (646/2011) 121 §:n edellyttämät tiedot. Siirtoasiakirjat on oltava mukana kuljetuksen aikana ja se on luovutettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjoja on säilytettävä kolme vuotta. Lisäksi siirtoasiakirjojen tiedot tulee siirtää viipymättä SIIRTO-rekisteriin.

Puhdistustyön lopputuloksen toteaminen

13. Kaivutyön lopuksi kaivualueiden pohjista tulee ottaa edustavat jäännöspitoisuusnäytteet. Lisäksi maa-ainesten hyötykäyttöalueiden pintaan tulevan puhtaan maa aineskerroksen paksuus tulee varmistaa mittauksin.

Pilaantuneen veden käsittely

14. Pilaantuneella alueella sijaitseviin kaivantoihin kertyvän veden haitta-ainepitoisuudet tulee selvittää, ennen sen johtamista maastoon tai viemäriin. Vedestä on analysoitava vähintään maaperätutkimuksissa todetut haitta-aineet.
15. Haitta-aineita sisältävän kaivantovesien kulkeutuminen pudistettavalta alueelta sellaisenaan on estettävä. Tarvittaessa vesi on poistettava tai vesi on puhdistettava paikan päällä tarkoitukseen soveltuvalla laitteistolla. Vesien käsittelyyn ja johtamiseen sekä vesien kulkeutumisen hallintaan liittyvä suunnitelma on esitettävä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen tarkastettavaksi. Jos kaivantoihin kertyvä vesi viemäroidään, on veden viemärointiin pyydettävä lupa alueen vesihuollosta vastaavalta laitokselta ja noudatettava sen antamia ohjeita ja määräyksiä. Vesihuollon liittymispalveluiden lupa tulee esittää viranomaiselle ennen johtamisen aloittamista.

Valvonta, tiedottaminen ja raportointi

16. Puhdistustyöhön on nimettävä henkilö, joka vastaa päätöksen määräysten noudattamisesta ja puhdistustyön valvonnasta.

Valvonnasta vastaavan nimi ja yhteystiedot sekä puhdistuksen aloittamisajankohta on ilmoitettava kirjallisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle sekä kiinteistön omistajalle ennen toimenpiteiden aloittamista. Edellä mainituille tahoille on ilmoitettava myös tämän päätöksen mukaisten puhdistustoimenpiteiden lopettamisajankohta.

17. Mikäli puhdistustyön aikana maaperässä tai vedessä havaitaan haitta-aineita ja jätteitä, joita ei ole todettu aiemmissa tutkimuksissa tai havaitaan muita lähtötiedoista poikkeavia asioita, jotka voivat vaikuttaa mahdollisiin ympäristö- ja/tai terveysriskeihin, on kyseisistä havainnoista ilmoitettava viipymättä Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle, Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle, ilmoittajalle ja kiinteistön omistajalle jatkotoimenpiteiden sopimiseksi.
18. Tämän päätöksen mukaisista tutkimus- ja puhdistustoimenpiteistä on laadittava loppuraportti, jossa on esitettävä puhdistustyön toteuttaminen ja karttapiirustus toteutuneista kaivualueista ja -syvyyksistä, kuvaus työn aikaisista näytteenottomenetelmistä ja yhteenveto työn aikaisesta näytteenotosta, kirjanpitoliedot poistetuista haitta-ainepitoisista maa-aineksista, haitta-ainepitoisten maa-ainesten hyödyntäminen alueella, analyysitulokset puhdistetun maaperän haitta-aineiden jäännöspitoisuuksista ja näytteenottopaikkojen sijainnit karttapiirustuksessa esitettyinä sekä yhteenveto mahdollisten vesinäytteiden analyysituloksista ja pilaantuneen veden poistamisesta ja käsittelystä. Raporttiin on liitettävä yhteenveto maa-ainesten toimittamisesta eri hyödyntämis-, käsittely- ja loppusijoituspaikoille.

Loppuraportti on toimitettava Pohjois-Karjalan ELY-keskukselle ja Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomaiselle kolmen kuukauden kuluessa kaivutyön loppuunsaattamisesta.

Määräysten ja päätöksen perustelut

Yleiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaan maaperän ja pohjaveden puhdistamiseen pilaantuneella alueella sekä puhdistamisen yhteydessä maa-aineksen hyödyntämiseen kaivualueella tai poistamiseen toimitettavaksi muualla käsiteltäväksi voidaan ryhtyä tekemällä siitä ilmoitus valtion valvontaviranomaiselle (ELY-keskus), jos puhdistaminen ei luvun 4 nojalla edellytä ympäristölupaa. Valtion valvontaviranomainen tarkastaa ilmoituksen ja tekee sen johdosta päätöksen. Ilmoituspäätöksessä on annettava tarvittavat määräykset alueen puhdistamisesta, puhdistamisen tavoitteista ja maa-aineksen hyödyntämisestä ja tarkkailusta.

Valtioneuvoston asetuksessa maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (PIMA-asetus, 214/2007) on säädetty maaperässä yleisimmin esiintyvien haitallisten aineiden kynnysarvot.

Asetuksen 3 §:n mukaan maaperän pilaantuneisuus ja puhdistustarve on arvioitava, jos yhden tai useamman haitallisen aineen pitoisuus maaperässä ylittää asetuksen liitteessä säädetyn kynnysarvon. Alueilla, joilla taustapitoisuus on kynnysarvoa korkeampi, arviointikynnyksenä pidetään taustapitoisuutta. Arvioinnin on asetuksen 2 §:n mukaan perustuttava arvioon maaperässä olevien haitallisten aineiden aiheuttamasta vaarasta tai haitasta terveydelle ja ympäristölle. Asetuksessa luetellaan seikat, jotka arvioinnissa on otettava huomioon. Ilmoituksessa esitetty maaperän puhdistustarpeen arvioinnin tulee täyttää asetuksen vaatimukset.

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 2 luvussa on säädetty yleisistä velvollisuuksista, periaatteista ja kielloista kuten toiminnanharjoittajan selvilläolovelvollisuudesta (6 §) sekä velvollisuudesta ehkäistä ja rajoittaa toimintansa ympäristövaikutuksia (7 §), maaperän pilaamiskiellosta (16 §) ja pohjaveden pilaamiskiellosta (17 §).

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 6 §:n mukaan toiminnanharjoittajan on oltava selvillä toimintansa ympäristövaikutuksista, ympäristöriskeistä ja niiden hallinnasta sekä haitallisten vaikutusten vähentämismahdollisuuksista (selvilläolovelvollisuus).

Määräyksissä on huomioitu ympäristönsuojelulain mukaiset velvoitteet ja Joensuu kaupungin ympäristönsuojeluviranomaisen lausunto.

Asia on ratkaistu ELY-keskuksessa asianosaista kiinteistönomistajaa kuulematta, koska kuuleminen on ollut tarpeetonta. Hallintolaki (434/2003) 34 § 2.mom. kohta 5.

Määräyskohtaiset perustelut

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 133 §:n mukaan pilaantunut maaperä ja pohjavesi (*pilaantunut alue*) tulee puhdistaa siihen tilaan, ettei siitä voi aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle. Jäännöspitoisuusnäytteenotolla todennetaan maaperän haitta-ainepitoisuudet pilaantuneen maa-aineksen poistamisen jälkeen. Näytteenotolla varmennetaan edellytettyjen puhdistustavoitteiden saavuttaminen sekä saadaan tietoa maaperään kaivujen jälkeen jäävistä haitta-ainepitoisuuksista. (Määräykset 1., 2. ja 14.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 20 § edellyttää pilaantumisen vaaraa aiheuttavalta toiminnalta huolellisuutta ja varovaisuutta ympäristön pilaantumisen ehkäisemiseksi sekä onnettomuuksien estämiseksi ja niiden vaikutusten rajoittamiseksi (varovaisuus- ja huolellisuusperiaatteet). Pilaantuneen maan kaivualueet on edellytetty tarvittaessa aidattavaksi sekä merkittäväksi kylteillä, jotta pilaantuneen maan kaivusta ja muista työvaiheista ei aiheudu haittaa tai vaaraa työmaan ulkopuolisille tahoille ja jotta estetään asiattomien pääsy kaivualueelle. (Määräys 3.)

Jätelain (646/2011) 13 §:ssä säädetään, ettei jätteestä tai jätehuollosta saa aiheutua vaaraa tai haittaa terveydelle tai ympäristölle, roskaantumista, yleisen turvallisuuden heikentymistä taikka muuta näihin rinnastettavaa yleisen tai yksityisen edun loukkausta. (Määräykset 3., 4., 7.–9. ja 12.)

Jätelain (646/2011) 8 § edellyttää, että kaikessa toiminnassa on mahdollisuuksien mukaan noudatettava jätelain etusijajärjestystä. Etusijajärjestyksen mukaan vain sellaiset jätteet, joita ei ole mahdollista uudelleenkäyttää, kierrättää tai hyödyntää, loppukäsitellään. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaisesti maaperän ja pohjaveden puhdistustyön yhteydessä kaivettavat jätejakeet on edellytetty toimitettavaksi hyödynnettäväksi tai loppukäsiteltäväksi asianmukaisen luvan omaavaan vastaanottopaikkaan. (Määräys 5.)

Jätelain (646/2011) 15 §:ssä säädetään lajiltaan ja laadultaan erilaisten jätteiden erilläänpitovelvollisuudesta siinä laajuudessa kuin se on terveydelle tai ympäristölle aiheutuvan vaaran tai haitan ehkäisemiseksi, etusijajärjestyksen noudattamiseksi taikka jätehuollon asianmukaiseksi järjestämiseksi tarpeellista sekä teknisesti ja taloudellisesti mahdollista. (Määräys 6.)

Jätelain (646/2011) 29 §:n mukaan jätteen saa luovuttaa vain jätelain 11 luvun mukaiseen jätehuoltorekisteriin hyväksytylle kuljettajalle. (Määräys 12.)

Valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen (179/2012) 11 §:n mukaan jäte voidaan kuljettaa peitettynä, jos siten voidaan varmistua siitä, ettei jätettä pääse ympäristöön kuormauksen tai kuljetuksen aikana. Poistettavat pilaantunutta maa-ainesta sisältävät kuormat on edellytetty peitettäväksi ja haitta-ainepitoiset kaivetut maa-ainekset on edellytetty pidettäväksi erillään pilaantumattomista maa-aineksista, jotta haitta-ainepitoisista maa-aineksista ei aiheudu haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. (Määräys 6. ja 12.)

Jätelain (646/2011) 121 §:n mukaan jätteen haltijan on laadittava siirtoasiakirja pilaantuneesta maa-aineksesta. Siirtoasiakirja on oltava mukana jätteen siirron aikana ja se on annettava jätteen vastaanottajalle. Siirtoasiakirjat on säilytettävä vähintään kolmen vuoden ajan. Siirtoasiakirjaan merkittävistä tiedoista ja niiden vahvistamisesta on säädetty valtioneuvoston jätteistä annetun asetuksen 24 §:ssä. (Määräys 12.)

Jätelain 121 a §:n mukaan siirtoasiakirja on laadittava sähköisenä. Siirtoasiakirjan tietojen on oltava koneluettavassa muodossa. Siirtoasiakirjaan tehtävät muutokset on voitava havaita jälkikäteen ja muutokset on tehtävä niin, etteivät alkuperäiset tiedot häviä. Siirtoasiakirjan on oltava luettavissa jätteen siirron aikana ja siinä olevien tietojen on oltava saatavissa kaikille siirtoon osallistuville.

Jätteen haltijan on vahvistettava siirtoasiakirjassa annettujen tietojen oikeellisuus, jätteen kuljettajan jätteen kuljetettavaksi ottaminen ja vastaanottajan jätteen vastaanotto sähköisellä allekirjoituksella, sähköisellä leimalla tai muulla luotettavalla sähköisellä todentamismenetelmällä. Jätteen haltijan ja vastaanottajan on säilytettävä siirtoasiakirjan tiedot kolmen vuoden ajan siirron päättymisestä. (Määräys 12.)

Jätelain 121 b §:n mukaan siirtoasiakirjan laatineen jätteen haltijan tai kotitaloudesta jätettä noudettaessa jätteen kuljettajan, on huolehdittava siirtoasiakirjan tietojen toimittamisesta jätelain 142 §:n 1 momentin 4 kohdassa tarkoitettuun rekisteriin. Tiedot on toimitettava ilman aiheetonta viivytystä teknisen rajapinnan kautta. Paperisen siirtoasiakirjan tiedot on toimitettava rekisteriin kolmen kuukauden kuluessa siirron päättymisestä sähköisessä asiointipalvelussa. Tiedot voi toimittaa myös muulla rekisterinpitäjän kanssa erikseen sovitulla tavalla, jos tietojen toimittaminen sähköisessä asiointipalvelussa ei ole mahdollista. Jätteen haltija tai kotitaloudesta jätettä noudettaessa jätteen kuljettaja vastaa antamiensa tietojen oikeellisuudesta. (Määräys 12.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 209 § n mukaan lain täytäntöönpanon edellyttämät mittaukset, testaukset, selvitykset ja tutkimukset on tehtävä pätevästi, luotettavasti ja tarkoituksenmukaisin menetelmin. (Määräykset 10., 13., 14. ja 16.)

Päätöksessä on hyväksytty ympäristönsuojelulain (527/2014) 136 §:n mukaisesti puhdistustyön yhteydessä kaivettujen ilmoituksen mukaisten maa-ainesten hyötykäyttö puhdistettavalla alueella. Maita ei kuitenkaan saa sijoittaa mahdolliseen orsi- tai pohjavesikerrokseen, jottei niistä aiheudu riskiä orsi-/pohjaveden laadulle. Päätöksessä on edellytetty täytöissä hyötykäytettävien maa-ainesten haitta-ainepitoisuuksien ja sijoituskohteiden dokumentointia, jotta maa-ainekset voidaan huomioida asianmukaisesti tulevien kaivutöiden yhteydessä. (Määräykset 9. ja 11.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 7 §:n mukaan toiminta on järjestettävä niin, että ympäristön pilaantuminen voidaan ehkäistä ennakolta. Jos pilaantumista ei voida kokonaan ehkäistä, se on rajoitettava mahdollisimman vähäiseksi. Puhdistettavan alueelta mahdollisesti syntyvän pilaantuneen veden haitta-aineiden pitoisuuden tarkkailulla ja vesien käsittelyllä varmistetaan, etteivät vedessä olevat haitta-aineet pääse kulkeutumaan laajemmalle alueelle eivätkä aiheuta enempää maaperän tai pohjaveden pilaantumista tai muuta haittaa tai vaaraa terveydelle tai ympäristölle. Vesien hallinta on perusteltua toteuttaa suunnitelmallisesti. (Määräykset 14. ja 15.)

Pilaantunutta aluetta puhdistettaessa tulee usein esille seikkoja, joihin ei ole ennakkotutkimuksista ja -suunnitelmista huolimatta pystytty varautumaan, esim. maaperässä tai pohjavedessä todetaan uusia haitta-aineita ja jätteitä, taikka todettavat haitta-ainepitoisuudet

poikkeavat merkittävästi aiemmista tutkimuksista, pilaantunut alue on arvioitua laajempi tai kaikkea suunnitelmassa esitettyä maa-ainesta ei voida poistaa. Tämän vuoksi valvontaviranomaisen voi olla tarpeen antaa uusia ohjeita tai määräyksiä työn aikana. (Määräykset 7, 17, 15 ja 17.)

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 172 §:ssä ja jätelain 122 §:ssä säädetään valvontaviranomaisen tiedoksisaantioikeudesta tehtävänsä suorittamista varten. Määräykset 16.-18. on annettu viranomaisvalvonnan kannalta. Puhdistamisen aikainen kirjanpito ja puhdistamisen raportointi ovat tarpeen viranomaisvalvonnan kannalta. Kirjanpidolla ja raportilla dokumentoidaan tehdyt näytteenotto-, kaivu- ja muut puhdistustoimenpiteet.

Sovelletut oikeusohjeet

Ympäristönsuojelulaki (527/2014) 6, 7, 16, 17, 20, 85, 133, 136, 172, 190, 191, 200, 205, 209 §

Ympäristönsuojeluasetus (713/2014) 24, 25, 26 §

Valtioneuvoston asetus maaperän pilaantuneisuuden ja puhdistustarpeen arvioinnista (214/2007)

Jätelaki (646/2011) 8, 13, 15, 29, 121, 121 a, 121 b, 122, 142 §

Valtioneuvoston asetus jätteistä (978/2021) 3, 4, 11, 24, 40 §

Hallintolaki (434/2003)

Valtioneuvoston asetus vesienhoidon järjestämisestä (1040/2006)

Valtioneuvoston asetus vesiympäristölle vaarallisista ja haitallisista aineista (1022/2006)

Valtion maksuperustelaki (150/1992)

Valtioneuvoston asetus elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024)

Käsittelymaksu ja sen määräytyminen

Tämän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 720 euroa.

Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä kehittämis- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024) ja sen liitteenä olevaan maksutaulukkoon. Pilaantuneen maaperän puhdistamisesta tehtävän ilmoituksen käsittelystä perittävä maksu on 80 euroa kultakin asian käsittelyyn kuluvalta tunnilta. Tämän ilmoituksen käsittelyyn kului 9 tuntia

Valvonnan maksullisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 205 §:n mukaan ELY-keskus voi periä maksun valvontatoimista, jotka ovat tarpeen 136 §:n 2 momentissa tarkoitetun päätöksen noudattamisen varmistamiseksi. Maksun suuruus perustuu valtioneuvoston asetukseen elinkeino-, liikenne- ja ympäristökeskusten, työ- ja elinkeinotoimistojen sekä

kehittämisen- ja hallintokeskuksen maksullisista suoritteista vuonna 2025 (794/2024).

Päätöksen voimassaoloaika

Tämä päätös on voimassa 31.12.2026 saakka. Mahdollisten olosuhdemuutosten vuoksi päätöksen voimassaolon jälkeen maaperän ja pohjaveden pilaantuneisuus ja puhdistustarve on tarvittaessa arvioitava uudestaan ja tehtävä puhdistamisesta ympäristönsuojelulain (527/2014) edellyttämä ilmoitus tai lupahakemus.

Päätöksen täytäntöönpanokelpoisuus

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 200 §:n perusteella tätä päätöstä on noudatettava mahdollisesta muutoksenhausta huolimatta. Muutoksenhakuviranomainen voi kieltää täytäntöönpanon.

Päätöksestä tiedottaminen

Päätös

Valio Oy (sähköpostitse)

Tiedoksi

Joensuun kaupungin ympäristönsuojeluviranomainen (sähköpostitse)

Kuuluttaminen

Ympäristönsuojelulain (527/2014) 85 §:n mukaisesti Pohjois-Karjalan ELY-keskus antaa päätöksen tiedoksi myös julkisella kuulutuksella. Kuulutus ja kuulutettava päätös ovat nähtävillä Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ja Joensuun kaupungin verkkosivuilla.

Tietojärjestelmän päivittäminen

Alueen maaperää koskevat tiedot päivitetään valtakunnalliseen Maaperän tilan tietojärjestelmään.

Muutoksenhaku

Tähän päätökseen saa hakea muutosta valittamalla Vaasan hallinto-oikeuteen kirjallisesti 30 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista. Valituskirjelmä liitteineen on toimitettava Vaasan hallinto-oikeuden kirjaamoon. Tarkemmat ohjeet muutoksenhausta ovat päätöksen liitteenä 1 olevassa valitusosoituksessa.

Lisätiedot

Asia on käsitelty Pohjois-Karjalan ELY-keskuksen ympäristö ja luonnonvarat -vastuualueella. Lisätietoa asiasta antaa ympäristöasiantuntija Petri Naumanen petri.naumanen@ely-keskus.fi ja ympäristöasiantuntija Pauliina Palmgren pauliina.palmgren@ely-keskus.fi.

Hyväksyntä

Tämä asiakirja on sähköisesti hyväksytty viraston sähköisessä asianhallintajärjestelmässä. Päätöksen on esitellyt ympäristöasiantuntija Petri Naumanen ja ratkaissut ympäristönsuojelu ja vesienhoito -yksikön päällikkö Ari Heiskanen.

Liitteet

Liite 1. Valitusosoitus

Liite 2. Puhdistettavan alueen sijaintikartta

Tämä asiakirja POKELY/487/2025 on hyväksytty sähköisesti / Detta dokument POKELY/487/2025 har godkänts elektroniskt

Heiskanen Ari 28.05.2025 07:46

Naumanen Petri 28.05.2025 07:48